

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 02 Haziran 2017
Sayı : 1086

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Doğanın ve Biyolojik Çeşitliliğin Korunmasına İlişkin Temel İlkelerin Belirlenmesi ve Munzur Havzasının Doğal Varlığının Yaşatılmasına Dair Kanun Teklifim, gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gürsel EROL
Tunceli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Tarım, Orman ve Köylükleri			
Esas Komisyon	Çevre			
Tarih:	09 Haziran 2017		E.No: 2/1730	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gen.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
A	BB	E.C.	E.V.	A.P.
TBMM BAŞKANI	JK.			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİGİ
02 Haziran 2017
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
02 Haziran 2017
No: 135749

GENEL GEREKÇE

Teklif ile doğanın, doğal değerlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve sürdürülebilir kullanımına, halkın doğa hakkında bilinçlenmesini ve toplumun korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesine ilişkin temel ilkeleri düzenlemek amaçlanmıştır.

Bakanlar Kurulu kararı ile 1971 yılında Millî Park olarak ilan edilen ve 55'i Munzur'a 227'si Türkiye'ye endemik toplam 1518 bitki türü ile Munzur Alası, Çengel Boynuzlu Keçi, Bezuvar Dağ Keçisi, Ur Kekliği gibi çeşitli endemik fauna türlerini içeren Munzur Vadisi'nde yapımı kararlaştırılan toplam 4 Baraj ve 5 HES projesi bulunmaktadır. Bu projeler Bozkaya Barajı ve HES, Kaletepe Barajı ve HES, Konaktepe Barajı ve Konaktepe HES I ile Konaktepe HES II, Akyayık Barajı ve HES'tir.

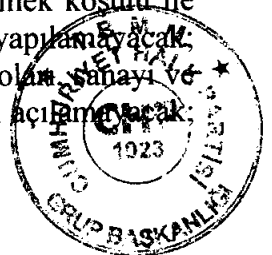
Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme hükümlerine göre Munzur Vadisi Milli Parkı Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alması gereken alanlardandır. Sözleşmenin 2 nci maddesine göre; Estetik veya bilimsel açıdan istisnâ evrensel değeri olan, fiziksel ve biyolojik oluşumlardan veya bu tür oluşum topluluklarından müteşekkil doğal anıtlar. Bilim veya muhafaza açısından istisnâ evrensel değeri olan jeolojik ve fizyografik oluşumlar ve tükenme tehdidi altındaki hayvan ve bitki türlerinin yetiştigi kesinlikle belirlenmiş alanlar, bilim, muhafaza veya doğal güzellik açısından istisnâ evrensel değeri olan doğal sitler veya kesinlikle belirlenmiş doğal alanlar.

Munzur Havzası'nda şu ana dek 1600 bitki türü saptanmış olup bu türlerin %18'i endemik tür kategorisindedir. Munzur Havzası yaban hayatı bakımından da çeşitli endemik türler barındırmaktadır. Yörede Bezuvar Dağ Keçisi, Çengel Boynuzlu Keçi, Ur Kekliği, Munzur Alası gibi türler yaşam alanı bulduğu gibi yöre de Anadolu Parsı'nın yaşadığına dair işaretler mevcuttur.

Dünya Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Dünya Kültürel ve Doğal Mirası'nın Korunmasına Dair Sözleşme, Bern Sözleşmesi gibi ülkemizin taraf bulunduğu sözleşmelere göre de Munzur Vadisi gibi kültürel ve doğal miras alanlarının korunması gerekmektedir. Aksi durumda yörede flora ve fauna ile kültürel ve doğal miras yönünden tam bir yıkım gerçekleşecektir.

Bu kapsamda, Kanun Teklifi ile; Munzur Vadisi Milli Parkı ve bu milli park ile olan doğal çevresel bağlantısı nedeniyle koruma altına alınması zorunluluk oluşturan vadi sınırlarına bütünleşik otuz kilometrelik alandaki doğal varlığın korunması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede bütünsel bir yaklaşımla havza düzeyinde koruma sağlayacak bir yönetim anlayışı egemen kılınmaya çalışılmakta; demokratik katılımı gözeten katılımcı bir model yaşama geçirilmektedir.

Düzenleme ile birlikte, havza alanında doğal varlık ile uyumu gözetilmek koşulu ile kurulacak tanıtım ofisleri ve konaklama alanları dışında yerleşim yapı ve tesisi yapılamayacak; rüzgâr, hidroelektrik ve benzeri enerji üretim tesisleri, kömür ve akaryakıt depoları, sanayi ve benzeri tesisler kurulamayacak; taş, çakıl, mermer, kireç ocakları ve benzerleri açılmayacak; maden arama ve işletme faaliyeti yürütülemeyecektir.

**DOĞANIN VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİN KORUNMASINA İLİŞKİN
TEMEL İLKELERİN BELİRLENMESİ VE MUNZUR HAVZASININ DOĞAL
VARLIĞININ YAŞATILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç ve Kapsam**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; doğanın, doğal değerlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve sürdürülebilir kullanımına, halkın doğa hakkında bilinçlenmesini ve toplumun korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesine ilişkin temel ilkeleri düzenlemek, ayrıca özel olarak Munzur Vadisi Milli Parkı ve bu milli park ile olan doğal çevresel bağlantısı nedeniyle koruma altına alınması zorunluluk oluşturan vadi sınırlarına bütünleşik otuz kilometrelik alandaki (Munzur Havzası) doğal varlığın korunmasını sağlamaktır.

(2) Bu Kanun; biyolojik çeşitliliğin ve doğal değerlerin korunmasına, koruma altına alınan alanların belirlenmesi, iyileştirilmesi, yönetilmesi ve geliştirilmesi ile bu alanlara ilişkin her türlü izin, izleme ve denetim faaliyetlerine yön verecek temel ilkeleri, ayrıca birinci fıkrada belirtilen amaç doğrultusunda Munzur Havzasının korunmasına ilişkin yapılacak çalışmalarda uyulacak esasları, alınacak önlemleri, karar alma düzeneklerini, sağlanacak eşgüdümü ve tabi olunacak hukuksal ve cezai hükümleri kapsar.

**İKİNCİ BÖLÜM
Korunan Alanlara İlişkin Genel İlkeler**

Doğanın ve biyolojik çeşitliliğin korunması ilkeleri

MADDE 2- (1) Doğanın, doğal değerlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ile sürdürülebilir kullanımının sağlanmasında;

a) Doğanın, biyolojik çeşitliliğin ve peyzajın korunması için koruma ve kullanma dengesinin gözetilmesi,

b) Yerel halkın ve sivil toplum örgütlerinin görüşüne başvurmak suretiyle Bakanlar Kurulu, Orman ve Su İşleri Bakanlığı veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sınırları belirlenerek koruma amacıyla ilan edilen kara, kıyı, sucul ve ulusal deniz alanlarını (koruma alanlarını) ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının yanı sıra bölgesel ve yerel karakteristiklerinin de göz önünde bulundurularak korunması,

c) Çevre üzerinde ciddi veya tamiri mümkün olmayan hasar tehditlerinin varlığında bilimsel kanıtların ortaya çıkmasını ve hukuksal süreçlerin sona ermesini beklenmeden gerekli tedbirlerin alınması,

ç) Doğal yaşama alanlarında; doğanın, biyolojik çeşitliliğin ve ekosistemlerin elverişli koruma statüsünde korunması, devamlılıklarının sağlanması, iyileştirilmesi ve bu alanlardaki bitki ve hayvan türlerinin korunması,

d) Ekolojik denge ve doğal ekosistem değerlerinin korunması,

e) Korunan alanlarda koruma ve kullanım kararlarının bölgelemeye dayalı uzun devreli gelişme planı, yönetim planı veya koruma ve gelişme planları ile belirlenmesi,

f) Doğal ve biyolojik çeşitliliğin korunmasıyla ilgili yönetim ve karar alma süreçlerinde; saydamlığın, bilgi edinme hakkının ve aktif toplumsal katılımın sağlanması,

g) Doğa hakkında ve biyolojik çeşitlilik konusunda toplumun bilgi düzeyinin artırılması ve koruma amaçlarına uygun katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesi esastır.

(2) Korunan alanlara olumsuz etkisi olabileceği belirlenen faaliyetler için ekolojik etki değerlendirmesi yapılması zorunludur.

(3) Korunan türlerin toplanması, taşınması, bulundurulması ve ülke dışına çıkarılmasında Bakanlığın ilgili sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini alarak belirleyeceği esaslara uyulur.

Uluslararası standartların önceliği

MADDE 3- (1) Doğanın ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına ilişkin alınacak önlemler ve yapılacak mevzuat çalışmalarında uluslararası koruma standartları ve uluslararası sözleşme ilkeleri öncelikle gözetilir.

Korunan alan statüsünün yeniden değerlendirilmesi

MADDE 4- (1) Korunan alan statüsü, bu statünün değiştirilmesini gerekli kılacak bilimsel veriler olmadan, herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin istemi üzerine yeniden değerlendirme konusu yapılamaz.

(2) Yeniden değerlendirmeye dayanak olarak sunulan bilimsel verilerin yerindeliğinin; bağımsız araştırma kurumları, uzmanlar, bilirkişiler ile yerli ve yabancı üniversitelerin görüşü alınarak sınanması esastır.

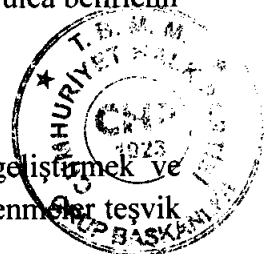
Yerel katılım mekanizması

MADDE 5- (1) Korunan alanların doğal varlığına ve biyolojik çeşitliliğine etkisi olacağı değerlendirilen her türlü iktisadi, ticari ve sınai yatırıma izin verilmesinde, yöre halkının rızası esastır. Bu doğrultuda, merkezî idare ve yerel yönetim birimleri, yargı organlarının denetiminde gerçekleştirilecek yerel düzeydeki halkoylamalarına yönelik gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

(2) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, , Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı temsilcilerinden oluşturulacak bir kurulca belirlenir ve Bakanlar Kurulunca onaylanarak yürürlüğe girer.

Gönüllülük örgütlenmesi

MADDE 6- (1) Korunan alanlara ilişkin sivil toplum girişimlerini geliştirmek ve toplumsal koruma bilincini aşlamak amacıyla gönüllülük esasına dayalı örgütlenmeler teşvik edilir.

(2) Her korunan alana ilişkin özel gönüllülük kartları hazırlanarak o koruma bölgesinin gönüllülerine verilir.

(3) Korunan alana ilişkin yürütülecek projelerde, o alanın çevre koruma gönüllülerine katılım ve çalışma önceliği tanınır.

(4) Çevre koruma gönüllülüğüne ilişkin ilkeler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Munzur Havzasının Doğal Varlığının Korunmasına İlişkin İlke ve Önlemler

Munzur Havzasının korunmasına ilişkin ilkeler

MADDE 7- (1) Munzur Havzasının korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve uzun devreli gelişme planına göre yönetiminde uyulacak esaslar şunlardır:

a) Havzanın doğal değerleri, çevreye uyumlu olarak korunur ve geliştirilir.

b) Havza alanına ilişkin düzenlemelerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle bu Kanun hükümlerine göre hazırlanan uzun devreli gelişme planı esasları uygulanır.

c) Havza alanlarında Orman ve Su İşleri Bakanlığınca yaptırılacak günübirlik kullanma alanları ile bu Kanun hükümlerine aykırı sonuçlar içermeyecek biçimde düzenlenecek uzun devreli gelişme planının gerekli gördüğü esaslar dışında, yeni yapı ve tesis yapılamaz. Bu bent hükümlerine göre yapılacak yapıların görüntü kirliliği meydana getirmeyecek şekilde doğa ile uyumlu olarak yapımı esastır.

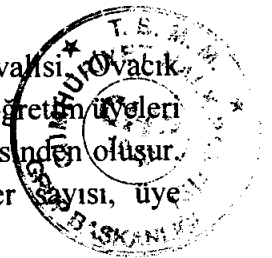
ç) Havza alanında doğal varlık ile uyumu gözetilmek koşulu ile kurulacak tanıtım ofisleri ve konaklama alanları dışında yerleşim yapı ve tesisi yapılamaz; rüzgâr, hidroelektrik ve benzeri enerji üretim tesisleri, kömür ve akaryakıt depoları, sanayi ve benzeri tesisler kurulamaz, taş, çakıl, mermer, kireç ocakları ve benzerleri açılmaz, maden arama ve işletme faaliyeti yürütülemez.

d) Havza içindeki birinci derece doğal sit alanları dışında ve özel mülkiyete konu olan tarım alanlarında, tarım ve hayvancılık konularında, geliştirilmiş tekniklerin uygulanması ve özel ağaçlandırmalar teşvik edilir. Bu amaçların gerçekleştirilmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı işbirliği yapar ve destek sağlar. Bu alanlarda tarım ve hayvancılık tesisi kurma esasları, bu Kanun hükümlerine uygun olarak düzenlenecek uzun devreli gelişme planında belirtilir. Entegre tesislere yer verilmez.

Munzur Havzası Doğal Varlığı Koruma Kurulu

MADDE 8- (1) Munzur Havzasını korumak, bu kapsamda yürütülecek faaliyetlere karar vermek üzere Havza Koruma Kurulu oluşturulur.

(2) Kurulun oluşumunda, demokratik temsil esastır. Kurul; Tunceli valisi, Tunceli Belediye Başkanı, Havza sınırları içindeki köy muhtarları, Munzur Üniversitesi öğretim üyeleri ve öğrencilerinin seçeceği iki öğretim üyesi ve Tunceli Barosunun bir temsilcisi tarafından oluşur. Kurulun toplantı yeter sayısı, üye tamsayısının salt çoğunluğu; karar yeter sayısı, üye tamsayısının beşte üçüdür.

(3) Kurul Başkanı, validir. Valinin katılmadığı toplantılarda, valinin yetki verdiği üye başkanlık yapar.

(4) Kurul, her iki ayda bir, toplantı yapılacak ayın ilk Pazar günü kendiliğinden toplanır.

(5) Kurul toplantıları, önceden ilan edilir ve halka açık gerçekleştirilir.

(6) Kurul toplantılarına, çevre koruma alanında uzmanlaşmış kişilerin ve sivil toplum örgütü temsilcilerinin davet edilmesi gözetilir. Bu kişilere, istemde bulunmaları durumunda, Kurul toplantılarında söz verilir.

(7) Havzaya ilişkin uzun devreli gelişme planı, Kurulca kabul edilir.

Munzur Havza Koruma Hesabı

MADDE 9- (1) 1 inci maddede belirtilen amaçları gerçekleştirmek için Havza Koruma Kurulu emrinde "Munzur Havzası Koruma Hesabı" kurulmuştur.

(2) Hesabın gelirleri şunlardır:

a) Genel bütçeden aktarılacak miktar,

b) Munzur Vadisi Milli Parkı giriş ücretleri ile tanıtma merkezi giriş ücretleri, günübirlik kamp alanı gelirleri, kira ve işletme gelirleri,

c) Her türlü tanıtım, basım ve yayın gelirleri,

d) Bağışlar, faiz ve diğer gelirler.

(3) Hesap gelirleri, T.C. Ziraat Bankasının Tunceli ili şubelerinden birinde açılacak bir hesapta toplanır.

(4) Hesap; kurumlar vergisinden, bağış ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden, her türlü işlemler dolayısıyla tahakkuk edecek faizler, banka ve sigorta muameleleri vergisinden muaftır.

Yasaklar ve cezalar

MADDE 10- (1) Havza sınırları içinde; belirlenen yerler dışında ateş yakmak veya izin verilen yerlerde yakılan ateşi söndürmeden mahallini terk etmek, her türlü yakıcı madde atmak, anız veya benzeri bitki örtüsünü yakmak yasaktır. Bu eylemlerde bulunanlar hakkında, eylemin ağırlığına göre iki yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.

(2) Havza sınırları içinde tedbirsizlik ve dikkatsizlik ile orman yangınına neden olanlar, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Kasten orman yakanlar, on iki yıldan yirmi yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilir. Bu fıkra da belirtilen suçların işlenmesi nedeniyle yanan orman alanı bir hektardan fazla olduğu takdirde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Terör amacı ile bir örgüte üye kişi veya kişilerce havza sınırları içindeki ormanları yakanlar hakkında yirmi dört yıldan otuz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Yangın sebebiyle ölüm meydana gelirse fiili işleyen veya işleyenlere ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilir.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan durumlar

MADDE 11- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan durumlarda 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu hükümleri uygulanır.

Yönetmelikler

MADDE 12- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler, en geç altı ay içinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Orman ve Su İşleri Bakanlığınca müştereken çıkarılır.

(2) Munzur Havzası'nın korunmasına yönelik yönetmelikler, Munzur Havzası Koruma Kurulunun görüşleri alınarak en geç iki ay içinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

